۱۰. شرط تکلیف

شما به راحتی می‌گویید قدرت شرط تکلیف است، علم شرط تکلیف است و حال آن که وقتی دقیق می‌شویم می‌بینیم این که علم شرط تکلیف باشد، یک چیز خیلی مبهمی است،

شرط تکلیف در کلام

فضای کلام و عقوبت را می‌گویید درست می‌گویید، در فضای کلام و عقوبت کردن علم به حکم شرط تکلیف است

شرط تکلیف در فقه

اما وقتی در فضای فقه می‌آیید درست است بگویید شرط تکلیف علم است؟ در فقه شرط تکلیف منا‌سب با خودش دارید، اگر در فضای فقه بیایید بگویید شرط تکلیف است یک کلمه به شما جواب می‌دهند: اشتراک الاحکام بین العالم و الجاهل اجماع امامیه است. آیا علم شرط تکلیف هست؟ بله هست ولی جا دارد، در فضای عقوبت و بحث کلامی، علم شرط تکلیف است اما در فضای فقه نیست، حتی در فضای فقه، قدرت هم شرط تکلیف نیست، آن یک خرده مبهمتر است یعنی الان در فضای فقه یک مقداری دغدغه دارید که در فضای فقه، قدرت شرط تکلیف است؛

اگر یادتان باشد در آن جا که می‌گفتیم طفل در حین نماز بالغ می‌شود[1]، آن جا همین بحث‌ها شد که اساسا به کار آوردن ِشرایط مکلف در انشائیات اولیه، خلاف طبیعت تقنین است و لذا این احتمال آن جا خیلی خوب است که حتی قدرت در فضای فقه شرط تکلیف نباشد، قدرت، شرط ترتب آثار و مراحل بعدی تکلیف است، نه این که شارع ابتدا می‌فرماید أیّها المکلف القادر! صلّ. نیاز نیست! اصلا آن جا صحبت سر این است که حال قدرت داری؟ نداری؟ چه اندازه‌ای؟ مریضی؟ خوابی؟ اصلا آن، یک فضای دیگری است.

---

[1] در جلسات فقه سال تحصیلی ۱۳۹۵-۱۳۹۶. به عنوان نمونه به مباحث جلسه ۱۴/ ۱۲/ ۱۳۹۵ مراجعه فرمایید.

بازبینی #1
ایجاد شده 25 مارس 2025 12:19:27 توسط ... .
به روزرسانی شده 25 مارس 2025 12:19:57 توسط ... .